

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เลขที่ ๘๘๘๘๘
วันที่ 11 ธ.ค. 2557
ผล
กระทรวงศึกษาธิการ

๗๘๗

ที่ สธ ๐๙๐๔.๐๗/ ๖๗๖๐๖

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๖๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความร่วมมือโครงการรณรงค์สัญลักษณ์ “กระต่ายขาเดียว” ในการป้องกันผู้สูบบุหรี่หน้าใหม่
เรียน เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาขั้นพื้นฐาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการรณรงค์สัญลักษณ์ “กระต่ายขาเดียว” ป้องกันผู้สูบบุหรี่หน้าใหม่โดยทันตบุคลากร
๒. โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์โครงการฯ

ด้วย กรมอนามัย ได้ร่วมมือกับแผนงานวิชาชีพทันตแพทย์ในการควบคุมการบริโภคยาสูบ จัดทำโครงการรณรงค์สัญลักษณ์ “กระต่ายขาเดียว” ในการป้องกันผู้สูบบุหรี่หน้าใหม่ โดยทันตบุคลากร พ.ศ. ๒๕๕๘ ขึ้น เพื่อรณรงค์ให้เด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ ๕ ทั่วประเทศ ได้พัฒนาทักษะการปฏิเสธ บุหรี่ ทั้งนี้ทันตบุคลากรได้ตระหนักถึงอันตรายจากการบริโภคยาสูบที่มีผลโดยตรงต่อสุขภาพช่องปาก และสุขภาพร่างกาย โครงการนี้ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง อาทิ ทันตแพทย์สมาคม แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ และ สมาคมทันตภิบาลแห่งประเทศไทย โดยมีรายละเอียดกิจกรรม โครงการตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ กรมอนามัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน โปรดสนับสนุนการดำเนินโครงการรณรงค์ สัญลักษณ์ “กระต่ายขาเดียว” ป้องกันผู้สูบบุหรี่หน้าใหม่ โดยทันตบุคลากร พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยการแจ้งข่าว และอำนวยความสะดวกต่อการทำงานในพื้นที่ของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษา ขั้นพื้นฐานทั่วประเทศ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและแจ้งผู้เกี่ยวข้อง ด้วย จะขอบคุณ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรา เจียรณโชติชัย)

รองอธิบดีกรมอนามัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมอนามัย

สำนักทันตสาธารณสุข

โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๔๒๑๕

โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๔๒๐๓

โครงการรณรงค์สัญลักษณ์ “กระต่ายขาเดียว”

ในการป้องกันผู้สูบบุหรี่หน้าใหม่โดยทันตบุคลากร พ.ศ. ๒๕๕๘

หลักการเหตุผล

บุหรี่ เป็นยาเสพติดประเภทหนึ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้สูบบุหรี่และบุคคลใกล้เคียง และเป็นสาเหตุการเสียชีวิตก่อนวัยอันควรจากสารประกอบในบุหรี่หลายชนิดที่เป็นพิษก่อให้เกิดโรคต่างๆ แต่บุหรี่กลับเป็นสารเสพติดทางสังคมและพฤติกรรมที่ถูกกฎหมาย และหาซื้อได้ง่าย สำหรับสถานการณ์การสูบบุหรี่ในเด็กวัยประถมศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันนั้นอยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วง ผลสำรวจจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปีพ.ศ.๒๕๕๕ ระบุว่าประเทศไทยมีประชากรที่สูบบุหรี่ถึง ๑๑.๕ ล้านคน เป็นเด็กและเยาวชนสูบบุหรี่มากถึง ๑.๗ ล้านคน และการบริโภคยาสูบในเพศชายมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างชัดเจน อีกทั้งผู้สูบบุหรี่ส่วนใหญ่เริ่มสูบตั้งแต่อายุยังน้อย และมีแนวโน้มที่อายุจะน้อยลงเรื่อยๆ พบว่าเยาวชนจะเริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรกเมื่ออายุประมาณ ๑๑-๑๕ ปี โดยพบอายุต่ำสุดที่เริ่มสูบบุหรี่คือ ๕ ปี ซึ่งเด็กที่เริ่มสูบบุหรี่ตั้งแต่อายุยังน้อยจะเสพติดบุหรืรุนแรงกว่าผู้ที่เสพติดเมื่ออายุมากขึ้น

การสำรวจเรื่องการเข้าถึงบุหรี่ของเด็กและเยาวชนพบว่า เด็กได้รับบุหรี่มาจากการซื้อจากร้านค้ามากที่สุด และรองลงมาคือขอบุหรี่จากคนอื่น และในปัจจุบันเยาวชนสามารถเข้าถึงบุหรี่ได้จากการซื้อขายผ่านอินเทอร์เน็ตที่ส่วนใหญ่ไม่มีระบบการตรวจสอบอายุของผู้ซื้อ โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ของเยาวชนคือ อิทธิพลจากครอบครัวส่งผลมากที่สุด การมีคนใกล้ชิด คนในครอบครัวสูบบุหรี่ สภาพทางเศรษฐกิจสังคมของครอบครัวเด็กขาดความรู้ความเข้าใจในพิษภัยของบุหรี่ เลียนแบบจากสื่อ ภาพยนตร์ต่างๆ แสดงพฤติกรรมต่อต้านสังคม ทั้งเด็กและเยาวชนจะถูกหลอกล่อชักจูงได้โดยง่ายจากกลยุทธ์ในการโฆษณาของบริษัทบุหรี่ กิจกรรมส่งเสริมการขายต่างๆ รวมถึงการแทรกแซงนโยบายควบคุมยาสูบของรัฐบาลผ่านการจัดกิจกรรมแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม

สำหรับการรณรงค์ป้องกันผู้สูบบุหรี่หน้าใหม่ในเด็กประถมศึกษาใช้โรงเรียนเป็นจุดเริ่มต้นในการจัดกิจกรรม บูรณาการการเรียนการสอน ใช้การเล่นกีฬาเบี่ยงเบนความสนใจของเด็กให้ไปทำกิจกรรมอื่นๆ จากผลการศึกษาที่มีคำแนะนำว่า การป้องกันไม่ให้เด็กสูบบุหรี่ควรเริ่มในเด็กอายุน้อยกว่า ๑๒ ปี จะช่วยลดการแพร่ระบาดของการสูบบุหรี่ในเด็กได้ ซึ่งกิจกรรมและการรณรงค์ต่างๆ จะต้องได้รับความร่วมมือจากเด็ก ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ในการกำหนดมาตรการเพื่อควบคุมและป้องกันผู้สูบบุหรี่หน้าใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ

ทันตบุคลากรเป็นภาคีของเครือข่ายวิชาชีพสุขภาพเพื่อสังคมไทยปลอดบุหรี่ มาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๙ ภายใต้ชื่อ “เครือข่ายวิชาชีพทันตแพทย์ในการควบคุมการบริโภคยาสูบ” มีแผนงานหนึ่งที่มุ่งเน้นป้องกันนักสูบบุหรี่หน้าใหม่ที่เป็นเยาวชน โดยใช้สัญลักษณ์กระต่ายขาเดียว (NoNo) เป็นตัวแทนในการ “ยืนยัน มั่นใจ ไม่สูบบุหรี่” เพื่อสื่อสารและเพิ่มทักษะการปฏิเสธบุหรี่กับเด็กก่อนวัยรุ่น ช่วงอายุ ๑๐ - ๑๒ ปี ซึ่งเป็นวัยที่กำลังอยากรู้อยากลอง เน้นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีปฏิเสธบุหรี่ในเชิงบวก ผ่านเว็บไซต์และเครือข่ายสังคมออนไลน์ และทดลองในโรงเรียนสังกัด กทม.บางแห่ง แต่ยังไม่มีการทำงานในระดับmassเพื่อเข้าถึงเด็กโดยตรงมาก่อน

เนื่องจากทันตบุคลากรและทีมงานได้ปฏิบัติงานทันตกรรมป้องกันในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศเป็นประจำตลอดมา และเห็นความสำคัญของการป้องกันผู้สูบบุหรี่หรือน้ำใหม่ และการรณรงค์ให้ข้อมูลและฝึกเด็กให้กล้าที่จะปฏิเสธบุหรี่เมื่อถูกชักชวนและสามารถพัฒนาจนเกิดทักษะในการป้องกันตนเองได้ จึงจัดทำโครงการรณรงค์สัญลักษณ์“กระต่ายขาเดียว”ในการป้องกันผู้สูบบุหรี่หรือน้ำใหม่ในโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ ขึ้น

วัตถุประสงค์ เพื่อรณรงค์ให้กับเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๕ รู้จักการปฏิเสธบุหรี่

เป้าหมาย โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วประเทศ

แนวทางดำเนินการ

๑. การจัดทำแผนกิจกรรมและประสานภาคี

๑.๑ ประสานความร่วมมือระหว่างกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักทันตสาธารณสุข และ ศูนย์อนามัยเขต กรมอนามัย,สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ,ทันตแพทยสมาคมแห่งประเทศไทยฯ, ชมรมทันตแพทย์สสจ., สื่อมวลชน, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ สมาคมทันตภิบาลแห่งประเทศไทย เป็นต้น

๑.๒ จัดทำแผนรณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และพัฒนาทันตบุคลากรให้มีความพร้อมรองรับกิจกรรมสำคัญตามประเด็นรณรงค์ เน้นการร่วมคิดร่วมวางแผนของภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะผู้ปฏิบัติในระดับพื้นที่

๒. การจัดกิจกรรมรณรงค์

๒.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อให้นักเรียนรู้จักสัญลักษณ์กระต่ายขาเดียว, ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิเสธบุหรี่ และเข้าร่วมกิจกรรม โดยผ่านโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ในโรงเรียน สื่อประชาสัมพันธ์ On-line ของแผนงานวิชาชีพทันตแพทย์เพื่อควบคุมการบริโภคยาสูบ มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ และเครือข่าย เช่น www.nonogang.com, [Facebook.com/Nonogang](https://www.facebook.com/Nonogang), www.smokefreezone.or.th, www.smokefreeschool.net

๒.๒ ทันตภิบาลที่รับผิดชอบโรงเรียนประถมศึกษาในแต่ละ CUP จัดกิจกรรมรณรงค์ในชั้นเรียนให้นักเรียนชั้นประถมปีที่ ๕ เขียนข้อความปฏิเสธบุหรี่คนละ ๑ ข้อความ นักเรียนที่ร่วมกิจกรรมจะมีโอกาสได้รับของที่ระลึก จากโครงการฯ

๒.๓ รวบรวมข้อความปฏิเสธบุหรี่ของเด็กประถมศึกษาปีที่ ๕ ทุกคนจากทั่วประเทศ ส่งสำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย เพื่อจัดรางวัลมอบทุนการศึกษาให้เด็ก ๒๐ รางวัล

๒.๔ แลงข่าว มอบรางวัลทุนการศึกษา แก่นักเรียนผู้โชคดี ในวันงดบุหรี่โลก ๓๑ พ.ค.๒๕๕๘ โดยกรมอนามัยร่วมกับทันตแพทยสมาคมแห่งประเทศไทยฯและสมาคมทันตภิบาลแห่งประเทศไทย

๓. การจัดการความรู้และประเมินผลโครงการ

จัดการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประเมินผล เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมในการพัฒนาทักษะการปฏิเสธบุหรี่ให้กับนักเรียนประถมศึกษาในปีต่อไป

แหล่งงบประมาณ จากโครงการวิชาชีพทันตแพทย์เพื่อควบคุมการบริโภคยาสูบภายใต้การสนับสนุน
ของ สสส.และภาคีอื่นที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๖๐๐,๐๐๐ บาท (หกแสนบาทถ้วน)

ระยะเวลาดำเนินโครงการ ตุลาคม ๒๕๕๗ - กันยายน ๒๕๕๘

กิจกรรมดำเนินการ ระยะเวลา และแหล่งงบประมาณ

	กิจกรรม	ระยะเวลา	แหล่งงบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑	ขออนุมัติโครงการ	พ.ย. ๒๕๕๗	-	สำนักท.
๒	แต่งตั้งคณะทำงาน	พ.ย. ๒๕๕๗	-	สำนักท.
๓	ประสานความร่วมมือระหว่างกระทรวง สาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ และภาคี เครือข่าย	พ.ย. ๒๕๕๗	-	คณะทำงานฯ
๔	จัดเตรียมสื่อสิ่งพิมพ์และเอกสารสนับสนุนพื้นที่ ๗๖ จังหวัด ๓๐,๐๐๐ โรงเรียน -โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ในโรงเรียน -ต้นแบบเอกสารสำหรับนักเรียน เขียน ข้อความปฏิเสธบุหรี่	พ.ย.๒๕๕๗	โครงการวิชาชีพทันต แพทย์เพื่อควบคุม การบริโภคยาสูบ	คณะทำงานฯ
๕	จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ On-lineและเผยแพร่	พ.ย.๒๕๕๗ - พค. ๒๕๕๘	-	คณะทำงานฯ
๖	สมาคมทันตภิบาลถ่ายทอดโครงการ	๑๘ พ.ย. ๒๕๕๗	สมาคมทันตภิ บาล	คณะทำงานฯ
๗	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่๕ ของโรงเรียนใน เขตพื้นที่รับผิดชอบ ร่วมกิจกรรมเขียน ข้อความปฏิเสธบุหรี่	ธค.๒๕๕๗- มค. ๒๕๕๘		สสจ.และ CUP
๘	รวบรวมคำปฏิเสธไม่สูบบุหรี่ของนักเรียนทั้งหมด ส่งสำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวง สาธารณสุข เพื่อจับฉลากให้รางวัลระดับประเทศ	มีค.-เมย. ๒๕๕๘	โครงการวิชาชีพฯ	สสจ.
๙	จัดแถลงข่าวสื่อมวลชน	๓๑พ.ค. ๒๕๕๘	โครงการวิชาชีพฯ	สำนักท.
๑๐	ประเมินผลโครงการและจัดการความรู้	มีย.-กย. ๒๕๕๘	โครงการวิชาชีพฯ	คณะทำงานฯ

ผู้รับผิดชอบโครงการ สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย, สมาคมทันตภิบาลแห่งประเทศไทย และ
ทันตแพทย์สมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

การบริหารความเสี่ยง

ความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	แนวทาง	ผู้รับผิดชอบ
๑. ปรณรงคใหนักเรียนคิดประโยคปฎิเสธบุหรืไมครอบคลุมทั่วประเทศ - พื้นที่ไมรวมมือ - พื้นที่ขาดศักยภาพ - จัดสงสิ่งสนับสนุนล่าช้า	ปานกลาง	มาก	- ประชุมชี้แจงผู้ประสานงานของจังหวัดและพื้นที่ - อบรมเตรียมความพร้อมให้ทันบุคลากรในพื้นที่ - ติดตามและประสานงานเป็นระยะและใช้ระบบอินเตอร์เน็ต	- สำนักทันตสาธารณสุข - สมาคมทันตภิบาลแห่งประเทศไทย
๒. การประชาสัมพันธ์ - ไมทันเวลากับกิจกรรมในพื้นที่	น้อย	น้อย	จัดทำสื่อให้เสร็จก่อนเริ่มรณรงค์ในโรงเรียนและประสานขอความร่วมมือจากสื่อมวลชน	- สำนักทันตสาธารณสุข
๓. การประเมินผลและจัดการความรู้ - วิทยากร/ผู้ดำเนินการไมว่าง - ภาคิเครือข่ายไมเข้าร่วม	น้อย	ปานกลาง	ประสานตัวแทนผู้รับผิดชอบแต่ละภาคิเครือข่ายตั้งแต่เริ่มโครงการ	- สำนักทันตสาธารณสุข - ทันตแพทยสมาคมฯ - สมาคมทันตภิบาล

การประเมินผล จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ และรายงานการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานในปีต่อไป

ลงชื่อ *ทพพ. ฟ้าแดง* ผู้เสนอโครงการ
 (นางสาวพวงทอง ผู้กฤตยาคามิ)
 นักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญ
 (ด้านทันตสาธารณสุข)

หัวหน้ากลุ่มพัฒนาการคุ้มครองผู้บริโภคด้านทันตสุขภาพ

ลงชื่อ *สุปราณี* ผู้เห็นชอบโครงการ
 (นางสุปราณี ดาโลดม)
 ผู้อำนวยการสำนักทันตสาธารณสุข

ลงชื่อ *สุธา* ผู้อนุมัติโครงการ
 (นายสุธา เจริญนิโชติชัย)
 รองอธิบดีกรมอนามัย ปฏิบัติราชการแทน
 อธิบดีกรมอนามัย

**SAY
NO!**
แบบโนโน่

“ปฏิเสธโดนใจได้รางวัล”
โนโน่ชวนเพื่อนๆ ป.5 ทั่วประเทศ ร่วม SAY NO!
ในโครงการ กระต่ายขาเดียว ยืนยัน มั่นใจ ไม่สูบบุหรี่
ส่งข้อความปฏิเสธพร้อมแบบแรกๆ โดนๆ
แล้วรอลุ้นรับของรางวัลพิเศษจากโนโน่ถึง 2 ต่อ!!

1
ทุกข้อความปฏิเสธ
ที่โดนใจรับของรางวัลเก๋ๆ
แบบโนโน่

2
ทุกข้อความปฏิเสธ
ร่วมลุ้นจับฉลาก
รับทุนการศึกษา 50 รางวัล
รางวัลละ 2,000 บาท
(สองพันบาทถ้วน)

ประกาศรางวัล
31 พฤษภาคม 2558
nonogang.com